SFT-Nytt

#3 November 2003

Innehåll: **Sidan:**

Ordförande har ordet, Höstmötet 2003 2-3
Agneta Talling, Husgerådskammaren

Redaktörens rader 4
Pia Christensson, Helsingborgs Museer/Kulturmagasinet

Rapport från livrustkammaren 5
Johanna Nilsson, LSH

Rapport från SVK 6-7
Lotti Benjaminsson

Textilvård 8
Ingeborg Skaar

Min nya arbetsplats 9
Anna Ehn Lundgren, Armémuseum

Krigets Prakt på Armémuseum 10
Irma Wallenborg, Armémuseum

UKIC Textile Sections årsmöte 11
Pia Christensson, Helsingborgs Museer/Kulturmagasinet

ICOM Costume Committee i Krakow 12-13
Anna Sanfridsson, Kulturen

Litteraturtips 13

Produkttips 14-15

Sisti = garvat avhårat skinn på samiska, var en av alla de nya kunskaper vi fick på
SFT:s höstmöte i Jokkmokk 2003

Så blev den då äntligen av, vår resa till Ájtte i Jokkmokk och Elle som väntat på oss i fem år. När 8 lite yrvakna tågresenärer tog farväl av varandra efter 17+17 timmar på resande fot, kände vi att det var väl använd tid.
28 välfyllda timmar i Jokkmokk med ytterligare 3 SFT-medlemmar där Elle och hennes vänner och arbetskolleger bjöd på ett spännande och välarrangerat program. Tonvikten låg på skinn, läder och den samiska kulturen.
Vi följde skinnet från renen, genom slakt, torkning, rötning, avhårning, garvning, beredning och ev. färgning, för att i olika stadier användas till trolltrummor, bällingar, skor, kläder och mycket mer.

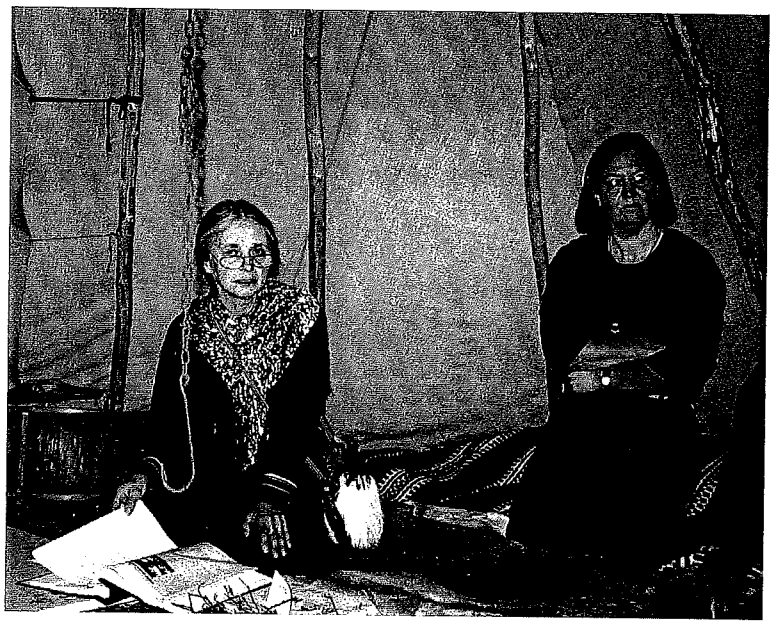

Guider och sakkunniga genom detta spännande och urgamla kulturarv var:
Elle själv som berättade om tanken bakom utställningen i muséet, visade oss föremål, ändamålsenliga magasin och ateljéer.
Sören Karlsson (utställningsdesigner)- som avslöjade alla finesser och intelligenta lösningar i montrar och utställningshallar.
Göran Sjöberg (konservator på naturbiologiskt material) som beskrev hur man handskas med hudar som ska bevaras för lång tid framåt i forskningssyfte eller monteras på stommar i utställningen.
Anna Westman (religionshistoriker) som lät oss få en inblick i den mystik som omger en noidtrumma med all sin symbolik och religiösa tecken.
Anders Håkansson (garvare på Jokkmokks Naturskinn) som beskrev allt vi ville veta om nya eller gamla biologiska barkgarvningsmetoder och andra processer från skjutet eller slaktat djur till en skinnprodukt som kan användas eller bevaras.
Henrik Mikael Kuhmunen (som inte bara är vik. rektor på Samernas Utbildnings Center utan också Elles son) gav oss en informativ och intressant inblick om hur undervisningen bedrivs på nämnda skola.

Förutom allt detta hann vi med en spännande dokumentärfilm från 40-talet om samiskt nomadliv, en fantastisk middag med norrländska specialiteter komponerad av *Greta Huvva* på Viddernas Hus, besök på en autentisk, fortfarande fungerande, biograf från 30-talet och det är faktiskt sant, vi såg också norrsken.
Många nya intryck blir det då man inte är van vid dessa nordliga vackra breddgrader.
Tågresans välfyllda picknick gav tillfälle till många glada skratt runt det lilla bordet i kupén men också många konservatorsfrågor kom på tal och sist men inte minst det viktiga mötet oss konservatorer emellan.
Vi vill alla framföra vårt varma tack till Elle.

Höll i pennan gjorde Agneta Talling
Vi som deltog förutom jag själv var Susanna Högberg, Monica Almqvist, Erika Hedhammar, Kikki Kirvall Hanses, Anita Aro Andersson, Marie Johansson, Maud Marcus, Augusta Strand, Eva Ahlström och Elle Kuhmunen förståss.

"Det kom ett brev häromdagen från Helena Jern, textilkonservator vid Österbottens museum i Vasa, Finland. Hon skickar varma hösthälsningar till oss alla i SFT och skriver att det är mycket viktigt för henne att få SFT-nytt. Hon tycker att det är intressant att läsa alla artiklar - om utbildningen, aktuellt från fältet mm.
Alla uppmanas därför att skriva ännu mer, vi tar mycket gärna emot artiklar från våra medlemmar i Finland och Norge också."

Kerstin Jonsson

Redaktörens rader

Året börjar lida mot sitt slut och även i Skåne har vi fått några snöflingor (som dock har hunnit smälta bort). Detta sista nummer för i år innehåller några rapporter om verksamheterna och en del kurs/konferens rapporter. Jag måste erkänna att jag inte har hunnit skriva om NATCC:s möte i november, så ni får vänta till nästa nummer innan ni får reda på hur min presentation gick.
Jag vill passa på att tacka Helena Jern för de positiva orden om SFT-nytt. Samtidigt vill jag även uppmana våra medlemmar som arbetar utanför Sveriges gränser att bidra med artiklar. Vi vill väldigt gärna veta vad ni gör.
Som jag tidigare har aviserat kommer jag att avgå som redaktör för SFT-nytt i och med nästa nummer. En av orsakerna till detta kan ni läsa om lite längre ner på denna sida. Deadline för mitt sista SFT-nytt blir den 2 april 2004. Hjälp mig att göra det numret fullspäckat!

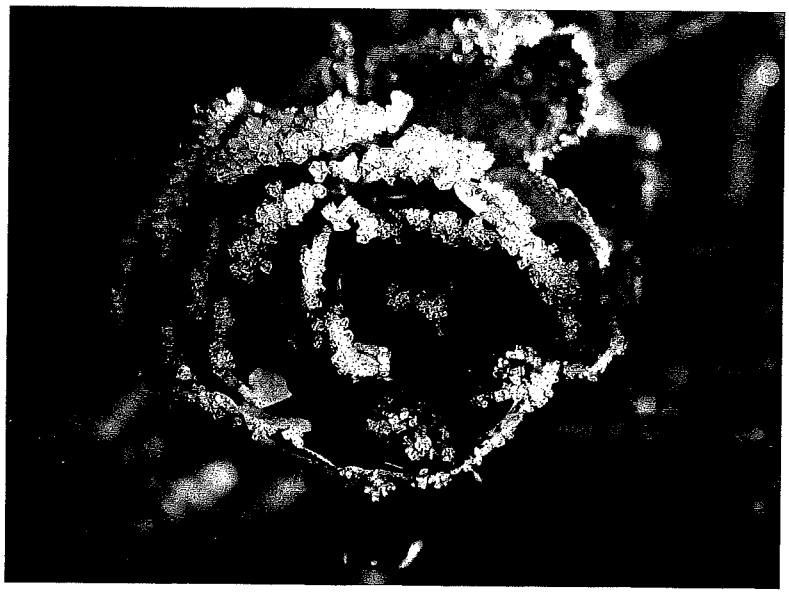

ICOM-CC Textile Working Group Newsletter

Ni som redan är personliga medlemmar i ICOM-CC har kanske hunnit bekanta er med textilgruppens nyhetsbrev. Redaktionen är ny för i år och representanten för Europa råkar heta Pia Christensson. Tanken är att vi ska ge ut tre nummer per år och deadline för nästa nummer är den 15 januari 2004. Har ni intressant information som ni vill delge era internationella kolleger så tveka inte – skicka några rader till mig eller Mary Ballard ballardm@scmre.si.edu
Senaste numret av vårt nyhetsbrev kommer med detta nummer av SFT-nytt. Vår förhoppning är att ni ska bli så intresserade att alla vill vara med i ICOM-CC!
Låt oss hjälpas åt att göra svensk textilkonservering mer känd internationellt!!

Rapport Livrustkammaren Skolkoster slott och Hallwylska museet

Från och med i år arbetar vi lite annorlunda på LSH och anledningen till detta är löneförhandlingarna förra året. Vi provade då en löneförhandling där alla förhandlade sina löner själva med den lönesättande chefen. Vi lärde oss mycket allihop och något som blev tydligt var att cheferna saknade verktyg för att sätta en rättvis lön. De hade helt enkelt inte koll på vad var och en gjort eller borde gjort för den delen, så numera har varje person en individuell verksamhetsplan. I år innebar detta att jag skulle ansvara för Lrks nya tillfälliga utställning "Gustav Vasa tur och retur Svenska Folkets Kungaminnen" och Rebecka för utställningen Christina de Suecia i Rom. Det är klart att vi hjälper varandra när det finns möjlighet men som schemat såg ut i år skulle allt göras samtidigt. Min räddning blev mina två praktikanter Margit Forsberg och Ami Östlund från konservatorslinjen och inte minst Kerstin Ljungkvist från SVK. Utställningen på Livrustkammaren handlar om gåvor och andra minnen från kungligheter. Det är inte bara våra egna föremål utan en stor mängd inlånade saker från folk ute i landet och länsmuseer. Utställningen i Rom är ett samarbete med Nationalmuseum och Husgerådskammaren där Svenska Institutet marknadsför Sverige i Rom, mycket av det märkvärdigaste vi har är där. Rebecka har haft fullt upp med att bla packa Kristinas kröningsvagn med sex hästar (textilierna är original men vagnen är en rekonstruktion). Utställningsarbetet på Lrk hann lagom bli avslutat för att jag skulle hinna med till Rom för att hjälpa till, vi var en grupp på fem personer som åkte från oss. Arbetet i Rom gick bra och den enda palavern var konstsnön som skulle ligga under kröningsvagnen. Vi var överens med italienarna att tvättad marmorkross var ok. Vi fick se ett prov först och det visade sig vara som finmalet mjöl och därmed oanvändbart. Nästa gång fick vi välja mellan tre grovlekar, det enda var att jag tyckte den var lite kladdig i känslan, men det var marmorkross så vi sa ok. Sen kom säckarna med magnesiumsulfat! Någon marmorkross hade vi dittills inte fått se förstod vi då. Till slut ligger nu marmorkross under vagnen som står där fickparkerad i en barrlös granskog....Men det var inte bara arbete på resan. Vi turistade, shoppade och åt alldeles för gott (med tanke på viktökningen), Rom är en mycket trevlig stad för att inte tala om vädret.

Arbetsbyte

Att Kerstin Ljunqvist arbetade på Livrustkammaren i höstas beror på att jag gjorde ett arbetsbyte med SVK i våras. Jag var där fem dagar och arbetade med tapeter tillsammans med Ami. Det var mycket givande att få vara där, SVK är en trevlig arbetsplats med god stämning, omväxlande arbetsuppgifter men framförallt är det kul med alla olika discipliner som ryms under samma tak.

Personal

Vi har fått förstärkning av Erika Hedhammar under Kerstins sjukskrivning och det känns skönt. Annika arbetar en liten del av sin tid med Hallwylska museet eftersom den tjänsten som vi egentligen har där är borttagen för några år för att använda pengarna till måleri och möbelkonservering på Skokloster och Hallwyl.

Johanna Nilsson

Lägesrapport över SVK:s förändrade verksamhet - Vi har både bytt arbetsgivare och är i flyttartagen.

Nyåret 2003 blev SVK en del av den nybildade Natur- och kulturarvsförvaltningen i VGR (Västra Götalands Regionen). Bland våra nya "arbetskamrater" finns Naturhistoriska museet och regionens hemslöjdskonsulenter. Vid kommande årsskifte tillkommer Regionmuseum Västra Götaland (museet i Vänersborg) samt Forsviks kulturminne (Karlsborg). Sedan är det tänkt att Västergötlands Museum (museet i Skara) samt Bohusläns Museum (museet i Uddevalla) skall samverka med oss, för att på sikt, eventuellt, kanske och ut i fall att... också finnas med i Natur- och Kulturarvsförvaltningen. Om detta sista får vi se om vi lever då.

SVK är i nuläget egentligen bara VK (Västsvensk Konservatorsateljé) eftersom vi inte längre är någon stiftelse. Om vi kommer att byta namn och vad vi då kommer att heta skall beslutas inom kort. Hur som helst känner vi oss som vanligt, men är mycket sugna på att flytta.

Vi har fått inflyttningsdatum bestämd till 1 februari 2004. Det är snart, mycket snart! Lokalerna vi skall flytta in i ligger i Gamlestaden, i en gammal fabriksbyggnad av tegel som tidigare varit både textilfabrik och bryggeri. Placeringen får anses central i Göteborg men inte så central som där vi nu befinner oss. Bland de närmaste verksamheterna bredvid vår nya lokal ligger bl a Bingolotto. SVK:s verksamhet har med åren ändrat karaktär och nuvarande lokaler är fel disponerade. Nu passar vi på att omfördela ytan och ökar den även något. Alla har varit delaktiga i planering av ateljéerna även om Gunilla och Richard har varit de mest involverade. Det kommer att bli jättebra tror vi.

Beträffande vår verksamhet har den inte förändrats så mycket under det senaste året. Vi arbetar fortfarande till största delen med uppdragsfinansierat arbete men väntar på måldokument och definierade "uppdrag" från Kulturnämnden i Regionen. Ett av våra uppdrag blir dock att samla kompetens och resurser för att bli ett regionalt resurscentrum för konservering. Eftersom vi nu har jättemånga "arbetskamrater" och en förvaltningschef som heter Olle Stenström samt en massa andra chefer, naturligtvis också Gunilla Lagnesjö som fortfarande är vår verksamhetschef, går det åt mycket tid till möten och utredningar. Sådana förvaltningsärenden är det till största delen Gunilla som tar hand om.

Under de senaste åren har verksamheten vuxit ganska mycket och idag arbetar 16 konservatorer på SVK. Vi har textilkonservering förstås, papperskonservering, målerikonservering, arkeologisk konservering (både för jordfunnet och marinarkeologiskt material), metallkonservering, trä/möbelkonservering, preventiv konservering samt kulturarvslabbet -avdelningen för analys. Det är mycket stimulerande och en stor tillgång att få arbeta tillsammans så många konservatorer med olika ämnesinriktning. Vi ser det som allt viktigare att ta vara på varandras kompetens genom att arbeta med olika ärenden och projekt korsvis mellan enheterna. Under året har bl a Ammi och jag varit inblandade i flera inventeringar och Kerstin har arbetat med arkeologiska fynd. Under hösten har textilateljén blivit arbetslokal för ett stort antal föremål som tillhör Göteborgs Stadsmuseum och som skall ingå i en hantverksutställning som öppnar i februari. SVK utför konservering och gör monteringar av olika slag. Bl a skall en mängd skor från olika epoker ställas ut och till vår förtjusning får vi tillfälle att prova Karen Jacobis metod att göra dockor till två dräkter. I utställningen ingår även leksaker och möbler som SVK arbetar med.

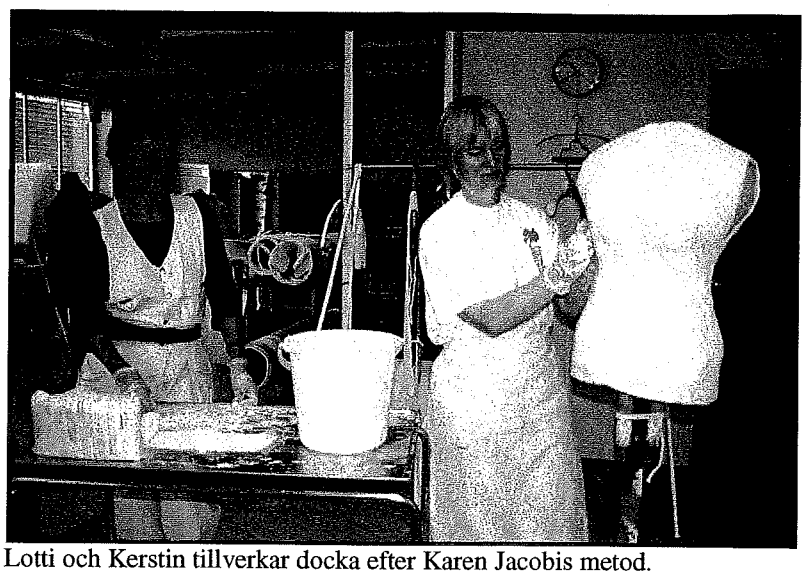

Lotti och Kerstin tillverkar docka efter Karen Jacobis metod.

Hittills har SVK haft ord om sig att vara sparsamma (snåla) med datorer och Internetarbete. Till vårt förfogande har vi haft 1 dator med Internetuppkoppling! Det är fördelar och nackdelar med det mesta. Datorerna är som bilar, dom är bra när dom funkar, men tyvärr krånglar dom alldeles för ofta. Eftersom vi nu ingår i en förvaltning är det meningen att vi skall kunna utnyttja vissa förvaltningsgemensamma tjänster. IT-personal är sådan kompetens vi hoppas kunna dra nytta av. Vi ser nu alla fram emot att få flytta och att kunna jobba med datorer som får service. Vi kanske till och med får egna Internetuppkopplingar. Detta har vi inte sett ännu så det får vi återkomma med senare.

Vi önskar Er Alla en God Jul och Gott Nytt År!

Från textilkonservatorerna på SVK genom Lotti

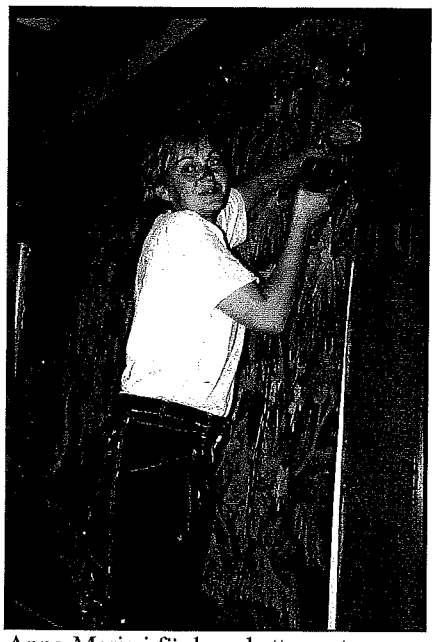

Anne-Marie i färd med att montera ny-konserverade Tjolöholmstapeter.

ingeborg skaar
textilvård

Textilvård och inte konservering. - Jag ser mig själv som ett komplement till de textilkonserveringsateljéer som finns. Vad kan jag göra? Torr- och våtrengöring, fläckborttagning, mangling, lagning och förstärkning av skadade textilier mm. Dessutom rådgivning, föredrag och kurser i textilvård. Arbeten som jag gjort och har inne just nu är altardukar, mässhake, linnedukar gamla och nya, dopklänningar, broderade dukar och gardiner, rölakansmatta, broderade stolsitsar mm. Främst vänder jag mig till privatpersoner och kyrkan.
För precis ett år sedan fick jag tillgång till lokalen i Vara där jag har min verksamhet. Lokalen ligger i ett fd sjukhem som i dag inrymmer ett antal företag. Det första året har varit roligt, lärorikt, spännande men också jobbigt och periodvis ekonomiskt pressat. Men jag ångrar inte att jag startade eget, det är en stor utmaning
Lokalerna är ljusa och fräscha, 85-90 m2. Jag har ett "kontor" med förråd, ett rum för tvätt med "köksdel" och ett tvättkar. Ett större rum med en stenmangel, en trämangel och ett stort arbetsbord som också kan användas för plantorkning. På önskelistan står ett riktigt tvättbord men det har ekonomin ännu inte tillåtit. Är det någon som har ett över får ni gärna höra av er till mig. Jag har även ett litet rum för tvättmaskiner, en gammal halvautomatisk och en ny.
För att inte helt tappa kontakten med omvärlden så tar jag gärna uppdrag utanför mitt hus. I vintras var jag på SVK och under våren på konservatorsutbildningen. I höst har det blivit Västergötlands museum och HV-skola.

Ingeborg Skaar

Inventering av utrustning

En liten fågel har viskat i mitt öra att Kajsa Hammarsten vill få in fler bidrag till hennes undersökning om vilken utrustning vi har i våra ateljéer. Hoppa över ledigheten i jul och inventera era ateljéer! Vi har alla glädje och nytta av denna undersökning.

Min nya arbetsplats: Armémuseum

Det är spännande och roligt att vara på en ny arbetsplats! I skrivande stund har jag varit på Armémuseum i ca 3 månader. Jag har börjat lära känna utställningarna, samlingarna och framtidsplanerna. Jag hittar i skåp och lådor och husets många korridorer är inte längre ett virrvarr men jag har ju haft god hjälp av trevliga och hjälpsamma arbetskamrater. Främst är det intendent (och konservator) Irma Wallenborg som introducerar mig i olika ärenden.

Jag har mycket att lära inom området militär terminologi och tradition, det ser jag fram emot! Fanor, standar och kommandotecken är nya begrepp för mig och ett stort område inom museets väggar. Här sker forskning kring nya och äldre fanor men också nytillverkning. Varje dag, kvart i 12, ser jag från mitt fönster olika regementsfanor svänga på artillerigården (Armémuseets gård) varifrån vaktparaden ofta utgår.

I Armémuseums magasin och utställningar finns minst 60 000 föremål. De två stora materialkategorierna är textil (uniform) och metall (vapen). Armémuseum har en textilkonservator - det är jag- och två metallkonservatorer, varav en just gått på mammaledighet. Trofésamlingen, som är en samling vid sidan av Armémuseums egen, har ateljé vägg i vägg med min och Lena Engqvist-Sandstedt är dess textilkonservator. Tidsaxeln för våra samlingar är lång. Här om veckan visade Irma mig ett par kalsonger från 1600-talet och tidigare vandrade vi genom utställningen "Krigets prakt" med underbart broderade föremål från 1700- och 1800-talen, men i utställningarna visar museet också 1900-talets soldat.

Armémuseum, som tillsammans med Flygvapenmuseet i Linköping utgör Statens försvarshistoriska museer har en nytillträdd överintendent, Christina von Arbin. Det innebär att det blåser en del nya vindar och det är kul och inspirerande att vara med i det förändringsarbete som tagit sin början, bl a ska vi få ett nytt registreringssystem för våra museiföremål. Ett magasinsprojekt ligger också inom räckhåll.

Det känns roligt att vara verksam igen (efter föräldraledighet) och jag är glad att vara en av medarbetarna på Armémuseum!

Anna Ehn Lundgren

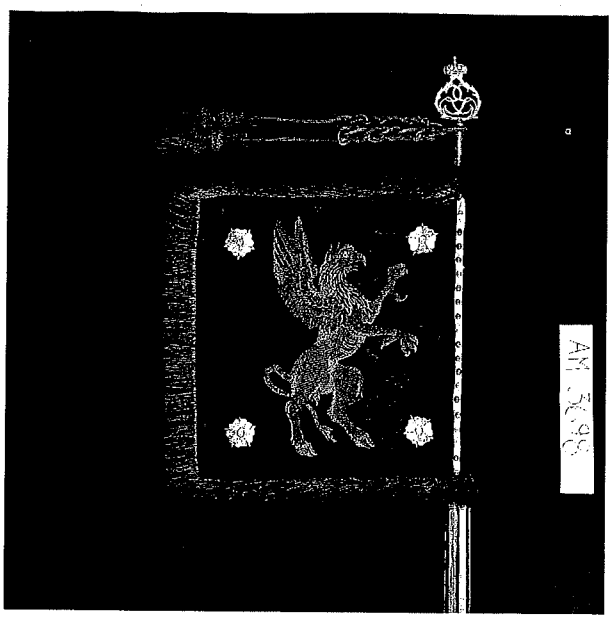

Kompanistandar av dubbel röd damast broderat 1776 av Tobias Leij d.y. för Östgöta kavalleriregemente.
Östgötagripnen är formad av metalltrådar som är nedsydda med en läggsöm. De blå rosorna är utförda i silke i schattersöm. Leij kunde konsten att måla med nålen.

Krigets Prakt på Armémuseum

Utställningen öppnade i maj och handlar om hur konsthantverkare gett glans åt krigiska ting.

Utställningens visar svenska fanor och standar är broderade av brodörerna Tobias Leij d.ä., Tobias Leij d.y, Christoffer Sergell (pappa till Johan Tobias Sergel) och brodöserna Inga Christina Meck, Hedvig Carolina Wrangel och Ulrika Abigael Rahm.

Brodörerna arbetar under 1700-talet och brodöserna under tidigt 1800-tal.

Förutom att utställningen berättar om fanors och standars broderitekniker speglar utställningen den soci förändringen där broderiet övergår från att vara ett manligt till ett kvinnligt yrke. Detta sker många år före 1855 som är det år då kvinnor blev myndiga men efter egen anmälan till domstol. Det var först som myndig person kvinnan hade rätt att ha en yrkesutövning.
Annars vet vi att när en kvinna blev änka då betraktades hon enligt lagen som en myndig och självständi individ.

Utställningens andra del är ett samarbete mellan Livrustkammaren och Armémuseum. Där visas konsthantverksarbeten i form av vapen som ärofulla hedersgåvor.

SFT: s medlemmar inbjuds till en visning av utställningen
Den 4 december kl. 12 00
Önskar du äta lunch samlas vi kl. 11.15 i restaurang Druvan där du kan äta en lunch för 75 kr.

Irma Wallenborg

UKIC Textile Section Spring Forum

I början av april höll UKIC Textile Section sitt årsmöte med efterföljande seminarium. Titeln på årets möte var "Dust, Sweat and Tears: Recent advances in cleaning techniques". Av de sju föreläsningarna har jag valt att referera fyra av de mer intressanta.

Philippa Sanders och Rachel Langley, The National Trust, pratade om omkonservering av tre vävda tapeter. De var tidigare konserverade med påklistrade lappar på baksidorna. Den första tapeten hade rester av både shellack och latex. Shellacken avlägsnades med IMS/vatten 50/50 (Industrial Methylised Spirit, 95% etanol och 5% metanol), medans man fick använda 10% triammoniumacetat för att ta bort latexen. Efter att ha fått bort all adhesiv rengjordes tapeten med trikloretylen. Tapet nummer två hade även den rester av shellack på baksidan. För att underlätta borttagningen av adhesiven konstruerade man ett lågtrycksbord med en arbetsyta på 25x25 cm. Tapeten lades med rätsidan upp på arbetsytan, filterpapper fuktades med IMS/aceton 50/50 och lades över föremålet. Detta täcktes sedan med Melinex och fick ligga i 5 minuter. Därefter hällde man på mer lösningsmedel och satte igång lågtrycksbordet. Den tredje tapeten var tidigare laminerad med Vinnamul och Terylennät. Åter igen använde man sig av lågtrycksbordet och denna gång använde man 100 % IMS.
De var mycket nöjda med resultaten och deras nästa projekt var ett sängomhänge som återigen behövdes konserveras.

Jane Rutherfoord är en privat praktiserande målerikonservator i Wiltshire, som hade fått i uppdrag av Shakespeare Birthplace Trust att rengöra fyra bemålade tygstycken från 1600-talet. Den största var 3,5 x 7,5 meter. De var målade i en limtempera(?) teknik utan grundering, så färgen hade gått djupt in i textil fibrerna. För att varken skada måleriet eller textilen, arbetade hon under förstoringsglas med poleringsverktyg, liknande tandläkarredskap. Med en hastighet på 2,5 x 2,5 cm/timme skred hon till verket. Detta ansåg hon var det skonsammaste sättet att ta bort ytsmutsen och sudda ut vattenringar utan att skada föremålet.

Lynn McClean, National Museums of Scotland, och Elisabeth-Anne Haldanes, Victoria and Albert Museum, föredrag handlade om en omkonservering av en 1600-tals fana. Den hade tidigare blivit laminerad med stärkelse och animaliskt lim och var nu i extremt dålig kondition. Adhesiverna togs bort med enzymomslag med något de kallade "Albertina Kompresse", något som används inom papperskonservering. Arbetstiden för denna del av konserveringen tog 250 timmar. För att sedan kunna våtrengöra de lösgjorda textilfragmenten, penslades försiktigt avjoniserat vatten över små partier åt gången. Vattnet sögs sedan upp med filterpapper. Nu återstår att laminera om fanan och montera den inför kommande utställning.

Jenny Potter, British Museum, hade gjort försök med att ta bort rostfläckar på ett bemålat bomullstyg. Då många färger innehåller järn, var det viktigt att kunna begränsa området som skulle behandlas. Rostfläckar är ett problem för textilier eftersom järn påskyndar nedbrytningen av cellulosa. Natriumhydrosulfit och triammoniumcitrat blandades med Laponitelera som lades över de områden där det fanns rostfläckar. Våtomslaget fick ligga i 20 minuter, täckt av Melinex. Fläckarna var betydligt blekare men inte helt borta och där våtomslaget hade varit i kontakt med ett bemålat område, kunde man klart urskilja en blekning av färgen.

Pia Christensson

ICOM Costume Committee i Krakow

I slutet av september samlades medlemmar ur ICOM: s Costume Committee i ett soligt och välkomnande Krakow för en veckolång konferens med stadens Nationalmuseum som bas. Vi var sju medlemmar från Sverige, fem antikvarier/intendenter och två textilkonservatorer. Nationalmuseets verksamhet startade redan 1879 och består idag förutom huvudbyggnaden av flera utspridda utställningslokaler i Krakow. Samlingarna utgörs av cirka 780 000 föremål, främst från Polen men även från andra delar av världen. Den textila föremålsgruppens omfång fick vi beundra redan vid konferensens inledning då det gavs möjlighet att se deras nya dräktutställning "Fashion through the ages".

Konferensens huvudtema var "Crossroads of Fashion and Textiles in Poland" och utifrån detta tema hade Nationalmuseet med Beata Słota i spetsen åstadkommit ett gediget program med en mängd intressanta föredrag och aktiviteter.

Ett axplock av föredrag;

- Mary M. Brooks (TCC). "Forgotten Fibres – Fibres from Unexpected Sources". En föreläsning om regenererade proteinfibrer tillverkade under 1940-talet.
- Inez Brooks-Myers "Iconic to Ironic: Fashioning California Identity" om en dräktutställnings upplägg och praktiska genomförande, bland annat redovisades bruket av magnetband vid montering av vissa klädesplagg mot docka.
- AnneMarie Dahlberg, "Polonica- the Polish Collection of the Royal Armory".
- Katja Johansen,"How Polish is King's Frederic III Polish costume, 1630?"
- Joanna Marschner (Kensington Palace),"Ceremonial Dress, Great Britain meets Poland".
- Aagot Noss, "The transition of folk dress to "bunad" in West- Telemark".
- Janina Poskrobko, textilkonservator, talade om museets samling av polska schalar "Polish Sashes preserved in the Metropolitan Museum of Art".
- Ann Resare redogjorde för tryckta schalar i svensk allmogedräkt.
- June Swann föreläste om hur skomodet influerats av Polen "Crakows, Poulaines and Polony Fashion".
- Irma Wallenborg,"Transfer of tent and knowledge from Poland to Sweden".

Förutom föredragen gjordes även intressanta studiebesök. Vi besökte bland annat Nationalmuseets magasin och textilkonservering samt slottet Wawel. Slottet är beläget på en höjd i Krakows centrum och känt för sina många 1500-talstapeter. Hela 136 stycken ingår i samlingen! Det var imponerande att vandra från rum till rum och beskåda alla tapetbehängda väggar. Här fick vi ta del av en omfattande tapetkonservering och man berättade att tapeterna byttes ut regelbundet för att få variation och ett jämnare slitage. Båda institutionerna hade ett flertal anställda textilkonservatorer och man lade ner mycket tid på sömnadskonservering till exempel hade tapeten på Wawels slott tagit tre år att konservera. Då arbetsutrymmet inte alltid räckte till eftersom ateljéerna var relativt smala och begränsade nyttjade man museernas övriga lokaler och utställningsytor för att kunna utföra olika konserveringsprojekt.

Under ICOM Costume Committees besök i Krakow ordnades förutom allt detta visningar av foto- och dräktutställningar ibland ackompanjerat av musikunderhållning samt dansare iklädda historiska eller regionala dräkter! Härtill bjöds det på god mat, framförallt ljuvliga soppor som värmde både hjärta och mage.

Att för första gången få vara med på ett ICOM-möte kändes oerhört förmånligt. Sällan har man möjlighet att så koncentrerat få ta del av andras kunskap, skapa kontakter och att inhämta en sådan ansenlig dos av kvalitativ textilhistoria.
Men kanske är det just därför efter att ha inmundigat och imponerats av all denna yrkesskicklighet som ett av mina samtal med Karen Finch dröjer sig kvar. Vi hade just diskuterat hur mycket man fått lära sig under konferensen då hon tittar på mig och säger: "kom ihåg att en bra yrkesutövare ibland också måste kunna säga - jag vet inte". Kloka ord att ha med sig i bagaget när man strävar vidare mot mer kunskap och fler ICOM-möten!

Anna Sanfridsson

Litteraturtips

Har varit på medeltidsveckan i Visby, gick bland annat på bra föreläsningar om medeltida dräkt och textil. Under en av dessa föreläsningar fick jag höra att Else Østergaards bok om dräktfynden vid Herjolfsnaes på Grönland äntligen ska komma ut. Det refereras ju ofta till Poul Nørlunds bok i ämnet, och ända sedan jag hörde Else Østergaard föreläsa på Kulturen i Lund. Då hon nämnde arbetet med boken, har jag hållit utkik efter hennes bok och nästan börjat tro att det bara blivit en artikel i någon fackskrift och ingen bok att köpa. Så jag blev mycket glad. Först sades det att boken skulle komma ut nu i november men det verkar ha blivit fördröjt till i vår. Tänkte då att det kanske är någon mer än jag som tycker det här är spännande så jag delar med mig av vad jag hittat så här långt.
Den har kommit ut! (redaktörens anm.)

Woven into the Earth: Textile Finds in Norse Greenland
Else Østergaard
Aarhus University Press; ISBN: 8772889357
Titel och ISBN för den danskspråkiga versionen har jag inte lyckats finna
Cirka 256 sidor och illustrerad
Enligt synopsis för boken, på engelska, som jag hittat, ska man återberätta den dramatiska berättelsen om Nørlunds utgrävning sett i sammanhang med andra norska textilfynd på Grönland. Fynden deras material och tekniker, avslöjas som förvånansvärt sofistikerade. Med tanke på de kärva förhållandena något som väcker beundran.

Hittills har jag funnit två möjligheter att förbeställa boken.
Nätbokhandeln; Amazon i Storbritannien http://www.amazon.co.uk
Medeltidsinriktade; Handelsgillet på Gotland http://hem.fyristorg.com/handelsgillet/
Observera att författarens namn stavas olika på dessa båda websidor.
Else Ostergaard (så stavas hennes namn hos Amazon)
Else Østergård (så stavas hennes namn på handelsgillets sida)
Else Østergaard (är en tredje variant jag sett, och som jag tror är rätt.)

Hos Amazon kan man förbeställa den engelskspråkiga utgåvan för cirka 23£ ($46) på
Handelsgillet kan man välja mellan engelsk och dansk version priset är inte definitivt ännu men beräknas bli ungefär 280 kronor.
Hos Amazon påstås leveranstid vara någon gång i Maj.
Troligen blir det lättare att hitta uppgifter och bokhandlar som har den, längre fram.

Gunilla Andersson

Produkttips

Har ett förslag på firma jag tror kan vara användbar, och skulle vara med på vår materiallista Bergman & Johansson i Borås AB.
De säljer verktyg och tillbehör för arbete med textil eller liknande material. Jag tror inte textilkonservatorer behöver köpa "läggutrustning". Men vad sägs om 88 modeller av saxar och då har jag inte räknat att vissa fanns i mer än en storlek, dessutom 10 elsaxar och en batteridriven sax. Flera bra "konfektionsställ" som jag lite lättsinnigt kallar vädringsställ. Mer varianter av sykrita än jag visste om och många sorters knappnålar för att bara ta några exempel. De har en webbsida med möjlighet till inköp via nätet för stora delar av sitt sortiment
http://www.bergman-johansson.com/shop/katalog.asp
"För att se priser och kunna e-handla erfordras att du är registrerad användare."
Om man föredrar det så kan man istället kontakta dom per telefon, något som också rekommenderas webbsidan när det gäller somliga varor

Bergman & Johansson i Borås AB - etablerat 1918
Box 642 · S-503 15 Borås · Sweden · Telefon 033-136480 · Telefax 033-126697
info@bergman-johansson.se · www.bergman-johansson.se

Gunilla Andersson

EXCITING NEW PRODUCT LAUNCH

Restore Products announces the introduction of a Portable Mini-Iron into its range of specialist Textile Conservation products. Its fine pointed, flat head measures a useful 35 mm (1 ⅜"), enabling easy access to awkward areas when ironing, such as delicate pleats in Christening Gowns. A multitude of uses where an ordinary iron is unsuitable! This very lightweight, thermostatically controlled Mini-Iron has its own stand and costs just £27.99.

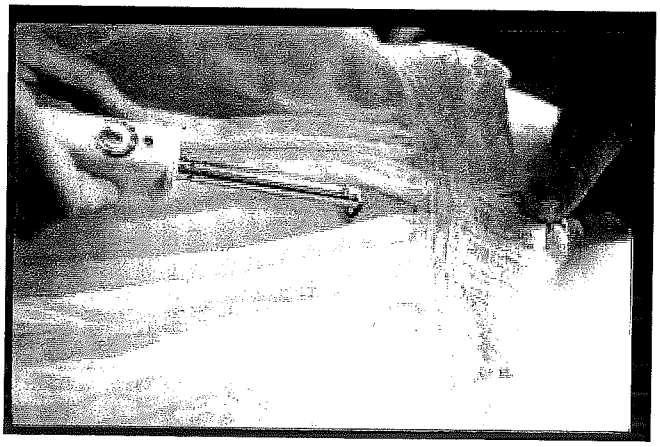

For people unfamiliar with Restore Products, we offer a range of products to suit the needs of Textile Conservators operating either in museums or in private practice. Many products such as Dehypon LS45 (Restore Detergent), Mowilith DM427 (PVA Adhesive) and Silk Crepeline are available in small quantities, so ideal for working on specific projects and removing the need for bulk purchase.

As a special promotion to launch the Portable Mini-Iron, any order received which includes the Mini-Iron will attract a discount of 15% off the total price of that order. Visit our online catalogue and ordering facility at www.restore-products.co.uk where payment must be made either by Visa or Mastercard (please ensure that the address is that to which the card is registered). Your 15% discount will be deducted when we process the order. If you prefer to order by cheque, please contact us for a catalogue and order form at Restore Products, 2 Talbot Road, Bowdon, Altrincham, Cheshire WA14 3JD (tel : 0161-928-0020). When ordering by post, you will need to note your e-mail address in order to obtain the 15% discount.

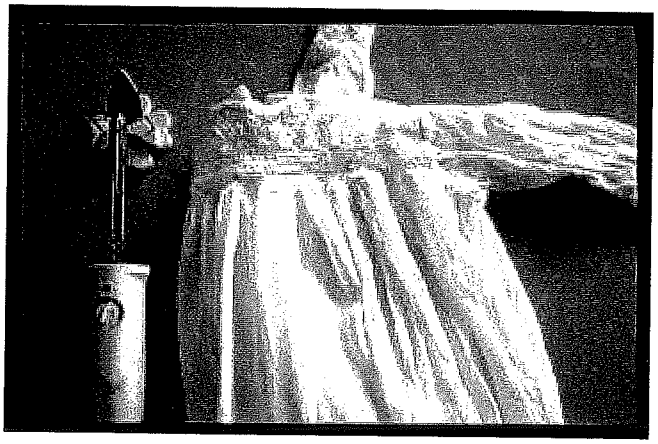

Please do not hesitate to contact us if you require further information.

Regards,
Michael Hyman